

Valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osasto

Kunta- ja aluehallinto-osaston lausuntopyyntö 14.4.2014

ALUEHALLINTOVIRASTOJEN HALLINNOLLISTEN TEHTÄVIEN KOKOAMISPROJEKTIN VÄLIRAPORTTI

Valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osasto on pyytänyt yllä mainitulla kirjeellään lausuntoa yllä mainitusta asiasta. Budjettiosastolta ei tosin ole pyydetty lausuntoa. Budjettiosasto pyytää saada kuitenkin esittää oman toimialansa osalta lausunnon.

Lausuntopyyntö:

Valtiovarainministeriö asetti 29.10.2013 projektin valmistelemaan aluehallintovirastojen hallinnollisten tehtävien kokoamista.

Projektin väliraportissa on määritelty kootusti ja virastokohtaisesti hoidettavat hallintotehtävät. Väliraportti sisältää ehdotuksen hallintotehtävien organisoinnista, arvion tehtävien kokoamisen vaikutuksista ja kokoamisen oikeudellisista toteuttamiskeinoista, riskianalyysin sekä toimeenpanosuunnitelman. Väliraportissa on esitetty myös henkilöstön asemaan liittyvät periaatteet ja menettelytavat.

Väliraportin johdannossa tuodaan esille valtiovarainministeriön 11.4.2014 asettama Keskus- ja aluehallinnon virastoselvityshanke (VIRSU), joka perustuu hallituksen rakennepoliittiseen ohjelmaan. Tavoitteena on käyttää valtion resursseja tehokkaasti ja vähentää päällekkäistä työtä. Julkiselle palvelutuotannolle on asetettu 0,5 prosentin vuotuinen kasvutavoite, ja tämän tavoitteen on toteuduttava myös valtion toiminnoissa. VIRSU-hanke huomioidaan aluehallintovirastojen hallinnollisten tehtävien kokoamisprojektissa.

Väliraportin jaksossa 7.3 Taloudelliset vaikutukset todetaan, että aluehallintovirastojen henkilöstökehyksessä vuodelle 2014 ja alustavissa henkilöstökehyksissä vuosille 2015-2017 hallintotehtäville on laskettu yhteensä 30 thv:n vähennystavoite vuoden 2013 henkilövuosikehykseen verrattuna. Tämä vastaa vuosien 2013-2017 välisessä vertailussa n. 1,6 miljoonan euron menosäästötavoitetta näissä tehtävissä ja pelkästään henkilöstömenoja koskien. Säästöillä katetaan kehyksissä 2014-2017 tehdyt vähennykset ja osaltaan pyritään turvaamaan riittävä resursointi virastojen substanssitehtäviin.

Jaksossa selostetaan tehtävien uudelleenorganisointiin liittyviä kustannuksia ja muita taloudellisia seikkoja, kuten:

- vuonna 2014 tarve palkata kaksi henkilöä määräaikaiseen palvelussuhteeseen puolen vuoden ajaksi (palkkausmenot arviolta 80.000-100.000 euroa)
- tietojärjestelmien (Kieku) tietosisältöihin muutoksia (20.000-30.000 euroa)
- julkaisujärjestelmien muutuskuluja (10.000-20.000 euroa)
- toimitilamenojen osalta vaikea osoittaa suoria säästöjä; tavoitteena saada noin 10%:n (n. 240 m²) arkistotilasäästöt kahden vuoden aikana
- tavoitteena saada aikaan toiminnallisia prosessikulujen säästöjä, kuten vähenevä ostolaskujen määrä
- syytä varautua henkilöstön koulutukseen; muutoksen tukityöhön haetaan rahoitusta Kaiku-työelämän kehittämisrahasta (haettava rahoitus noin 40.000-50.000 euroa)

Taloudelliset vaikutukset kohdistuvat aluehallintoviraston toimintamenot –momenttiin 28.40.01.

Valtiovarainministeriön budjettiosaston lausunto:

Valtiovarainministeriön budjettiosasto esittää oman toimialansa osalta seuraavaa.

Budjettiosasto pitää myönteisenä, että kunta- ja aluehallinto-osastolla on ryhdytty toimiin aluehallintovirastojen hallinnollisten tehtävien kokoamiseksi.

Väliraportissa jää epäselväksi, miten olisi tarkoitus rahoittaa tehtävien uudelleenorganisointiin liittyvät kustannukset. Budjettiosaston näkemyksen mukaan ne tulisi hoitaa aluehallintoviraston toimintamenot –momentin 28.40.01 nykyisen rahoituksen puitteissa.

Väliraportissa tuodaan esille 30 thv:n vähennystavoite, joka vastaa n. 1,6 milj. euron menosäästötavoitetta. Edelleen todetaan, että säästöillä katetaan kehyksissä 2014-17 tehdyt vähennykset ja pyritään turvaamaan riittävä resursointi virastojen substanssitehtäviin. Epäselväksi jää, onko väliraportissa mainituilla toimenpiteillä tarkoitus saavuttaa edellä mainittu 30 thv:n vähennystavoite, joka liittyy aikaisempien kehyspäästösten tarkoitamiin säästövelvoitteisiin. Jos näin on, herää kysymys, millä toimilla on tarkoitus toteuttaa vuosien 2015-18 kehyspäästöksen säästötavoitteet mukaan luettuna hallituksen rakennepoliittisen ohjelman tavoitteet.

Budjettiosaston mielestä asian jatkovalmistelussa on tarpeen etsiä pidemmälle meneviä ratkaisuja koko prosessin osalta mukaan luettuna ministeriössä hoidettavat tehtävät. Onko vielä muita tehtäviä, joita olisi syytä koota hoidettavaksi keskitetysti? Tulisi myös arvioida, onko sellaisia tehtäviä, joita voitaisiin karsia. Samalla tulisi ottaa huomioon myös KEHU-hanke

Yleinen havainto väliraportin nojalla on, että hallintotoiminnoissa on varsin hyvin resurssia (erikoistumisyksiköt + hallintotehtäviä virastoissa hoitavat) ja se on pääosin hajallaan. Tässä tilanteessa sisäinen keskittäminen ja tehtävien hoidon siirtäminen valtion yhteisten palveluiden tuottajille (Valtori, Palkeet, Senaatti-kiinteistöt, Hansel) on paikallaan läpikäydä kaikissa toiminnoissa ja toimeenpanna. Tehtävien keskittäminen kirjapitoyksikön sisällä parantaa tilannetta, mutta ei ole pysyvä eikä riittävä ratkaisu.

Taloushallinnon ja henkilöstöhallinnon osalta epäselväksi jää, missä määrin hyödynnetään Palkeita, ja millaisia suunnitelmia hyödyntämisen lisäämiseen on. Keskittämisen ja Palkeiden hyödyntäminen jää s. 23-24 olevassa taulukossa taloushallinnon osalta avoimeksi ja epämääräiseksi, taulukossa on lukuisia asioita joita esitetään edelleen hoidettavaksi virastokohtaisesti. Tällöin yhteisten prosessien kehittäminen ja tehostamien sekä automatisointi ei kuitenkaan voi toteutua täysimääräisesti. Erityisesti nyt, kun aluehallintovirastot ovat Kiekuissa, niiden tulisi hakea Palkeiden kanssa selkeästi pidemmälle menevää ratkaisua kirjanpidon, tulojen käsittelyn että myös menojen käsittelyn prosesseissa ja siirtää työtä laajemmin Palkeiden hoidettavaksi. Valtiokonttorin tuottavuusselvityksen v. 2011 pohjalta näiden prosessien keskittämisessä ja tehostamisessa on aluehallintovirastojen osalta selkeää potentiaalia. Esitetyt suunnitelmat ja linjaukset kehittämisen osalta vaikuttavat vähäisiltä painottuessaan lähinnä vain matkahallintoon ja matkalaskujen tarkastusprosessiin. Menojen käsittely oli suurin taloushallinnon työllistävä prosessi ja se nostettiin taloushallintostrategiassa keskeiseksi kehittämiskohteeksi. Tämä tulisi näkyä myös aluehallintovirastojen kehittämissuunnitelmissa voimakkaammin. Tämän osalta on lisäksi Valtiokonttorissa käynnissä HAMA-kehittämishanke, jossa haetaan tämän vuoden aikana kehittämisratkaisuja menojen käsittelyn alueella. Nämä ratkaisut olisivat aluehallintovirastoille käytettävissä ensi talven aikana. Palkeissa on valmiina (Verohallinnon kanssa pilotoitu) palvelu matkalaskujen tarkastamiselle. Palvelu on valmiina käyttöön otettavaksi laajalle asiakasryhmälle 10/2014. Aluehallintovirastojenkin osalta on tarpeen siirtää matkalaskujen tarkistaminen Palkeille.

Valtionapuja koskevien rahoituspäätösten ja raportointivaatimusten yhtenäistäminen ei ole esillä, tämä nostettiin taloushallintostrategiatyössä yhdeksi tehostamisalueeksi valtionapuja myöntävien toimijoiden kohdalla, nyt kukin virasto kehittää pitkälti omia päätösmalleja ja vaatii omanlaisia raportteja rahoituksen saajilta.

Henkilöstöhallinnossa on samat tavoitteet kuin yllä ja mm. Kieku SAP henkilöstöhallinnon tehtävät on linjattu siirrettäväksi Palkeiden hoidettavaksi (julkisen talouden suunnitelma 2015-2018, kohta 5.3.2).

Väliraportissa esitetyt seikat toimitila-asioista vaikuttavat asianmukaisilta. Valtion toimitilastrategian 2020 kautta tulevat yleiset linjaukset valtion tilojen

käytöstä, tilatehokkuudesta jne. Tässäkin yhteisten palvelujen hyödyntäminen (Senaatti-kiinteistöt ja Hansel) on tietysti tärkeää, myös siitä näkökulmasta että keskitettäessä tehtäviä yhteiseen hallintoon pidettäisiin koko ajan mielessä se, olisiko järkevää hyödyntää esim. Senaatti-kiinteistöjä vielä enemmän.

Eräänä pienenä huomiona voidaan todeta seuraavaa. Väliraportissa käsitellään myös hankintoja. Siinä lähdetään ihan oikein yhteisistä sopimuksista (Hansel) ja sitten pienemmät hankinnat viraston vastuulle, hankinta- ja matkustus- ym. -ohjeita noudattaen. Kuitenkin ajoneuvojen osalta mainitaan, että ns. Kasko-vakuutukset hankitaan vakuutusyhtiöiltä. Tältä osin voisi todeta, että perusläh-
tökohtahan olevan ettei ajoneuvoja erikseen vakuuteta. Joissakin Hanselin leasing sopimuksissa saattaa tosin olla mukana vakuutus, mutta muutoin noudatetaan periaatetta, että valtio ei vakuuta.

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Hannu Mäkinen

Budjettineuvos

Seija Kivinen

Tiedoksi:

- VM/BO/TAKO (Hytönen, Halonen, Pekonen, Koivurinta)
- VM/KTH (Tarkka, Kukkonen)